

ORIGINAL

ÅRSMELDING 2014

A: **INNLEDNING:**

Årsmeldingene de siste 5 årene har alle startet med å fortelle hvor gode driftsårene har vært, spesielt hva angår økonomi. Det er med stor tilfredshet at vi kan gjenta det samme for 2014.

Samlet besøkstall viser riktignok en nedgang på vel 400 personer fra forrige år, og styret spør seg naturligvis om årsaker til det, men har nok ikke noe klart svar. Styret synes likevel at Hedrum historielag fungerer godt ut fra de høye mål som settes, og vår anseelse er betydelig i vide kretser.

Man kan ikke regne med en stadig vekst, men styret er alltid åpne for å analysere forskjellige forhold med tanke på drift, organisering og programvirksomhet, og er i den sammenhengen lydhør for meninger og ideer som fremmer utvikling.

Dugnadsånden i laget holder seg fortsatt på et nivå som både beundres og misunnes av de mange rundt oss. *Styret retter en stor takk til alle dere som bidrar på ulike vis, det være seg på eller utenfor tunet, som valgt inn i ulike verv, eller som frivillige dugnadsarbeidere. Det er din innsats som holder laget i gang, og som gjør at vi kan prestere resultater til manges tilfredshet.*

Ved utgangen av året hadde laget 642 medlemmer, en liten oppgang. Styret tar det som uttrykk for at historielaget er en organisasjon som betyr noe for mange.

Årets sommerprogram viste fornøyelser som f.eks. laksedag, utflytterdagen, bygda på 60-tallet, jakt og fiske og samferdsel i Lågendalen. De store publikumsdagene er likevel som før veteranbil- /motersykkeldagene og hvalfangerdagen.

Spesielt nevnes grunnlovsjubileet som ble feiret 22. juni med Odd Bjerke som hovedtaler. I likhet med mange andre arrangører, fant historielaget det også naturlig at en så stor og betydningsfull hendelse det var å markere en grunnlov som er blant Europas fremste, måtte få sin rettmessige plass også hos oss.

Videre må også nevnes årets bokutgivelse "DER RINNER EN KILDE", en samling av Einars Skaatans erindringer som ble presentert 30. nov.2014. Dette omtales nærmere i pkt. B 1, Virksomheten.

B: **ADMINISTRATIV OVERSIKT:**

1: **Styret:**

Leder: Åsta Herland.
Nestleder: Kristian Røed.
Kasserer: Hans S. Gjone.
Sekretær: Egil Hem.
Styremedlemmer: Ragnhild Tidemansen, Solveig Hvaal Støvland, Per Dag Nordkvelde.
Vara: Laila Ludvigsen (1. v.), Reidun Ragnhildrød (2.v.)

2: **Valgkomitè:** Kari Fuglstein (leder), Tor Bjørvik, Elin Hvaal, Gerd F. Heum (vara)

3: **Revisorer:** Hans Olav Holt, Bjørn Gåsholt, Martin Seierstad (vara)

4: **Komitèer og arbeidsgrupper:**

4a) **Tunkomitèen:**

Leder: Ragnhild Tidemansen
Medlemmer: Kristian Røed, Olav Bjærum, Jorunn Kaupang, Kjell Odberg, Eivind Lysebo, Kjell Lysebo.

Brannvern / sikkerhet: Sigurd Lundal.
Utleie/renhold: Ragnhild Tidemansen.
Vedlikehold: Kristian Røed, Eivind Lysebo, Kjell Odberg, Kjell Lysebo.

4b) **Samlingskomitèen:**

Leder: Per Dag Nordkvelde.
Medlemmer: Finn Halvor Borgen, John Grimholt, Runar Håkonsen, Kolbjørn Næss

Bildegruppa:	Finn Halvor Borgen (leder), Solveig Hvaal Støvland, Åsta Herland, Elsa Herland, Evelyn Stokkenes, Reidun Ragnhildrød, Per Dag Nordkvelde.
Gjenstandsgruppa:	John Grimholt, (leder), Arne Hellenes. Jorunn Kaupang, Mette og Arild Quille, Åge Gjone.
Slektsgruppa:	Finn Halvor Borgen (leder), Kolbjørn Næss, Yngve Bordøy, Solveig Støvland (vara).
Arkivgruppa:	Runar Håkonsen (leder), Johan Paulus Vallestad, Guldbrend Næss, Egil Hem, Lillian Olsen (delvis)

4c) Støttefunksjoner:

PR-ansvarlig:	Tor Bjørvik.
Webmaster:	Stein Hagen.
Hjemmesiden:	Reidunn Bjørnøe.
Kulturskrinet:	Egil Hem, Jorunn Kaupang, Kari Kaupang Mikkelsen, Unni Kaupang + en rekke andre medhjelpere.
Møter og fester:	Asbjørg Holt Samuelsen.
Kursansvarlig:	Egil Hem.
Foto/avisutklipp:	Guldbrend Næss.
“Heidarheim”:	Odd Bjerke (leder), Åsta Herland, Tor Bjørvik, Ingeborg Olsen, Egil Wessel.

B: VIRKSOMHETEN 2014:

1: Styret:

Det er avholdt 10 styremøter og behandlet 68 saker. Faste saker har vært rapporter om arbeidet i komiteene, vedlikeholdet og programbehandling.

Vedlikeholdsarbeider ute og inne omtales nærmere under pkt. C3, tunkomiteen. Herunder tas også med større investeringer. Hva ellers gjelder økonomiske transaksjoner, vises til regnskap og budsjett.

På programsiden er det særlig sommeråpent (12 søndager) som opptar tid til forberedelse og gjennomføring.

Omtrent 300 forskjellige personer stiller da opp til frivillig tjeneste. Det er dette storstilte programmet og den fabelaktive dugnadsinnsatsen som historielaget er særlig kjent for i og utenfor lokalmiljøet.

En systematisering av arbeidslister, ringelister og kontakter over personell som ble gjort i 2013 har lettet arbeidet en god del, men likevel er det arbeidet som nedlegges i sommeråpentkomiteen av de tingene som påkaller respekt. All denne frivilligheten og dugnadsinnsatsen fortjener honnør og takk!

Et bokprosjekt med utgangspunkt i Einar Skaatans litterære livsverk ble presentert på bygdetunet 30. nov. under tittelen “DER RINNER EN KILDE En prat i hverdagen om mangt og mye fra Lågendalen og bygdene omkring”. Anna Einarsdottir Skaatan donerte rettighetene til de samlede skriftene etter Einar Skaatan til historielaget under forutsetning av at prioritert stoff til minst ei bok skulle utgis i bokform. Dessuten skulle alt skriftlig materiale som samles og ikke utgis i bokform, gjøres tilgjengelig på bygdetunet for interesserte/allmenheten, enten i papirform eller digitalt. Dette arbeides det med.

Historielaget retter en berettiget og hjertelig takk til Anna E. Skaatan som ga historielaget denne muligheten.

Historielagets bokkomité har bestått av John Grimholt (leder), Torhild Utklev, Odd Bjerke, Johan Paulus Vallestad og Hans Olav Holt. Ved samling og tilretteledning av Anna E. Skaatan, Ragnhild Semb og Kolbjørn Næss har komiteen utført et meget godt arbeid som fortjener en stor honnør!

Resultatet er blitt ei meget interessant og lesbar bok på 342 sider i et opplag på 550 stk.

En annen hendelse av en helt annen og beklagelig karakter, var tyveri av en Stengun maskinpistol fra hjemmefrontavdelingen. Hvordan og når tyveriet har funnet sted, vites ikke annet enn at det skjedde en eller annen gang sist sommer. Tyveriet er anmeldt, og det medførte også full gjennomgang av alle våpen som er gitt som gaver til historielaget. Etter møte med politiets våpenkontor i Vestfold var det kun et salonggevær som måtte plomberes, hvilket er gjort. Hendelsen førte også til at styret skjerper og endrer vakrutinene ved arrangementer.

2: Besøksstall fordelt på div. arrangementer og utleie 2014:

(2013)

a) Søndagskaffe, temamøter, inkl. påske- og julearrangementer.....	608	340
b) Søndagsåpent, 12 søndager i perioden 15. juni – 31. august	4 370	4 470
c) Kursdeltakere, ca 61 delt. i 35 uker.....	2 135	1 960
d) Kulturskrinet, inkl. lærere.....	510	508
e) Slektsgranskingsgruppa, bildegruppa, gjenstands- og arkivgruppas faste møter	930	970
f) Faste leietakere, lag /foreninger /grupper /fester /jubileer /begravelser.....	3 951	4 870
g) Tors onsdagsturer (nærmere omtalt i pkt. 4f).....	910	700
	13 414	13 818

3: Tunkomiteens arbeid:

3a) *Utførte vedlikeholdsarbeider:*

- Montert og malt nye dører til begge inngangene til bryggerhuset
- Rømningsdør i storsalen ("Fjøset") isolert på nytt, frest nye vannspor og malt
- Montert nye brytere slik at høytalere i storsal og lillesal kan brukes uavhengig.
- Høytaleranlegget modifisert, mikrofoner justert og høresløyfe reparert etter lynnedslag.
- Kabel mellom prosjektorene i stor- og lillesal er lagt i kabelgate.
- Forenkling/forbedring av låsesystem gjennomført (færre nøkler).
- Terrasserekkverket malt
- Dører og vinduer på nordvegg uthus, samt vinduer i smia malt.
- Fjernet trær på plenen utenfor "Fjøset".

3b) *Tekniske installasjoner:*

- Montert varmepumpe i lillesalen.
- Ny PC til bildegruppa
- Dataprogrammet Fotostation.
- Bokbinderutstyr.
- Hovedserver for daglig backup av virksomheten i gruppene på tunet.

4 **Samlingskomiteens arbeid:**

Komiteens oppgaver er å ivareta og bearbeidet innsamlet materiale som bilder, foto, lydopptak, slektsgranskings-materiale og annet arkivmateriale. Komiteen disponerer godt teknisk utstyr og brannsikkert oppbevaringsrom. Komiteen er delt i fire undergrupper:

4a) *Gjenstandsgruppas arbeid:*

Etter vedtak på årsmøtet 2014 ble gjenstandsgruppa flyttet fra tunkomiteen til samlingskomiteen. En sier seg glad for at gruppa nå er styrket med ytterligere tre personer. Dette gir bedre muligheter til å løse den store oppgaven med å lage et elektronisk arkiv for ca 3300 gjenstander som er i historielagets eie. Arbeidet består i å avfotografere, nummeregistrere og beskrive gjenstandene. Dataprogrammet Fotostation ser ut til å fungere på en tilfredsstillende måte.

4b) *Bildegruppa:*

Gruppa har i 2014 hatt ca 30 arbeidsdager = 1100 timer. Arbeidet består i å scanne, registrere og dokumentere innkommet materiale. Gruppa arbeider også med organisering av bildearkivet. Gruppa har i løpet av året økt sin kompetanse ved deltakelse i kurs på IKA om formelle forhold ved bruk av arkivmateriale, og om rettigheter og plikter. Bildebasen er nå på ca 5000 bilder, hvor omkring halvparten er lagret i den nye serveren. Det er arbeidet spesielt med skole- og konfirmasjonsbilder og dokumentert disse med navn.

4c) *Slektsgranskingsgruppa:*

Gruppa har hatt 35 arbeidsmøter i 2014 med ca 14 deltakere. Slektsgranskergruppa samler inn, kontrollerer, systematiserer og sørger for forsvarlig oppbevaring av alt man kommer over av slektshistorisk materiale. Slektsgranskerne har gjennom året gitt hjelp til personer som søker avklaring i uklare slektsforhold. Det ble også holdt et slektshistorisk temamøte om Olai Mathisen Nordkvelde i slektsgranskergruppas regi. Dette var populært og samlet ca 140 personer fra fjern og nær. Gruppa er også tilstede på hver søndagsåpent og står til disposisjon for personer som ønsker slektshistorisk bistand.

4d) *Arkivgruppa:*

Historielagets arkiv omfatter i alt 184 privatarkiver, hvorav 29 er personarkiver. Arbeidsforholdene i arkivgruppa har ikke vært tilfredsstillende. Etter kollapsen av arkivregistrerings-systemet ASTA har det ikke vært mulig å registrere nye arkiver. Det har vært arbeidet iherdig for å finne løsning på de tekniske problemene, men dette har ikke lyktes. Leverandøren av programmet har gitt opp arbeidet. Enkelte har hevdet at man kan legge arkivene inn på nytt i andre programmer, f.eks. Excel eller Access, men en undersøkelse omkring dette hos andre brukere, konkluderer med at dette ikke anbefales. Styret la fram et forslag for årsmøtet i 2014 om å akseptere et tilbud fra Vestfoldarkivet om å overta vårt arkiv kostnadsfritt. Dette ble nedstemt av årsmøtet, bl.a. med begrunnelse i feil saksbehandling fordi samlingskomiteen formelt ikke hadde behandlet saken, og ved det ikke hadde gitt styret sin tilslutning. Behandlingen på årsmøtet var preget av tildels sterke argumentasjoner og påstander som enkelte oppfattet som provoserende og krenkende, noe som endte med at to tillitsmenn valgte å forlate møtet. Samlingskomiteen har senere behandlet overføringssaken ved et par anledninger uten å komme fram til en løsning, bl.a. fordi enkeltrepresentanter i komiteen ikke ønsket å delta i en slik avstemning.

Styret beklager den utvikling saken har fått, men er fortsatt av den formening at den beste løsningen på sikt er en overføring til Vestfoldarkivet.

Det vises forøvrig til en egen orientering om saken senere i årsmøtet.

5. Andre funksjoner:

5a) Kulturskrinet:

Som ledd i "Den kulturelle skolesekken" får alle 3. klasser i Larvik kommune besøke bygdetunet. Gjennom aktiviteter som de selv deltar i, får demonstrert og ved smaksprøver, får de oppleve hvordan livet artet seg på en bondegård i "gamle" dager. Av aktiviteter nevnes karding, veving og spinning, baking i bryggerhuset, bruk av smia, demonstrasjon av gamle redskaper og smaksprøver på hvitost og prim. Det har vist seg meget tilfredsstillende både for elevene og for oss som er med på det. En enkel skriftlig evaluering blant skolene etter gjennomføringen i 2014, viste ca 95% tilfredshet med opplegget.

Aktivitetene foregår over 12 dager og krever et stort oppbud av medhjelpere som utfører dugnadsarbeid. Enkelte stiller faktisk opp alle dagene. Årlig mottar historielaget 70 000,- kr fra Larvik kommune i tilskudd. *Styret retter en stor takk til alle dere som bidrar til at kulturskrinet blir så vellykket!*

5b) Vevstua:

Alle 12 vevene er i flittig bruk så og si hele tiden, og skal man dømme etter liv og røre der inne, er dette noe som fenger! Aktivitetene på vevstua er også et stort pluss for livet på bygdetunet.

Vevene holder vevstua åpent for publikum på alle sommeråpentsøndagene.

Hovedansvarlig er Kari Kaupang Mikkelsen med Nora Marie Sogn som faglig veileder.

5c) Onsdagsturene:

Som vanlig er det Tor Bjørvik som innbyr til vandring på "gjengrodde stier" i tidligere Hedrum kommune. Formålet er å bli bedre kjent i de forskjellige delene av bygda, få fortalt stedets historie og om folkene som bodde der. Turene var meget populære og samlet 910 personer sist sommer.

De 8 turene i 2014 startet med St. Hansfeiring i Kvisla ved Farris, deretter Lysebo, Løve, Svindalen (i samarbeid med Andebu fortidslag), Hafallen, Bredvei (i samarbeid med Tjølling historielag), Gåsholt og Nedre Ono.

Publikum betaler 20,- kr hver for å delta. Disse pengene doneres til historielaget!

Takk til Tor for hans utrettelige engasjement!

5d) PR-ansvarlig:

Tor Bjørvik er historielaget PR-ansvarlige som sørger for annonsering av aktivitetene som foregår, markedsfører dem gjennom forhåndstaler og referater med bilder i lokalpressen i Larvik, Sandefjord og Grenlandsområdet. I tillegg sendes tilsvarende informasjon til ansvarlig for hjemmesida, som holder denne oppdatert. Det er et viktig og nødvendig arbeid disse utfører, for vår herværende lokalavis viser beklagelig liten interesse for hva som skjer oppover i bygda.

5e) Historielagets hjemmeside:

Hjemmesida er et viktig ledd i markedsføringen for å gjøre historielaget kjent også utenfor vårt eget distrikt.

Vi kan rose oss av å ha ei flott hjemmeside med mye informasjon, takket være Reidunn Bjørnøe.

Ved å gå inn på www/hhl.no får en nyttig info om bredden i lagets virksomhet.

5f) Pent, grønt og fargerikt:

Bygdetunet fremstår ryddig og vakkert. Lauvet rakes og plenene klippes, i blomsterbedene og langs husveggene forskjønner fargerike planter omgivelsene, trær og busker stelles, slik at det skal være trivelig for dem som ferdes her. Slikt gjør seg ikke selv; *en takk til hagelaget og alle dem som bidrar til skjønnhet og ryddighet!*

5g) Kursvirksomheten:

Følgende kurs er avviklet på bygdetunet i 2014:

Kurstype	Deltakere		Kursledere
	Vår-14	Høst-14	
Flisfat (formiddag)	11	15	Harry Strand
Flisfat (kveld)	6		Harry Strand
Treskjæring	6	9	Ole Kristoffersen
Malekurs	7		Lisbeth Heian Sletsjø
Malekurs		8	Berit Lihaug Hem
Datakurs	8	8	Finn Halvor Borgen/Kolbjørn Næss
Foto-/bildebehandl.	8		Reidunn Bjørnø/Aage Næss
Slektskurs	8		Finn Halvor Borgen/Kolbjørn Næss
Knivkurs		8	Henry Gran/Johan Martin Gjone/Arne Solem
Vevkurs	11	12	Kari Kaupang Mikkelsen
TOTALT	63	58	

Representanter fra de forskjellige kursområdene vokter og guider utstillingene på sommeråpent-dagene.

D: TORE KAUPANGS MINNEFOND:

Det har ikke vært bevegelse på fondet i 2014.

Fondets kapital ved utgangen av året var kr 38 693,42

E: HOLMENS SAMLINGER:

Det er ikke foretatt spesielle tiltak vedr. samlingen i 2014. Samlingen har som vanlig vært tilgjengelig for publikum på alle sommeråpent-arrangementene.

F: "HEIDARHEIM:

Historielagets kulturkrift "Heidarheim" utkommer hvert annet år. Siste nummer kom i 2013.

Redaksjonen har allerede flere artikler klare for 2015, men ønsker gjerne mer stoff fra Hedrums nære og fjerne fortid.

G: GAVER GITT TIL HISTORIELAGET I 2014:

Pengegaver:

☒ Inntekter fra boka "Det ble folk av oss åsså".....kr	19 741,-	}	35 761,-
☒ Thorleiv Thoresens begravelse	2 700,-		
☒ Fra "Liv Laga"	450,-		
☒ Arne Karlsen Dansens begravelse	12 370,-		
☒ Fra Anna Einarsdottir Skaatan.....	500,-		

Sponsormidler til utgivelsen av "Der rinner en kilde":

☒ Tor og Sofie Hansens legat	kr 35 000,-	}	46 500,-
☒ Fra næringslivet	" 11 500,-		

Tilskudd/bevilgninger:

☒ Larvik kommune: Driftstilskudd	kr 20 000,-	}	100 000,-
☒ Larvik kommune: Investeringer/kulturtiltak	" 10 000,-		
☒ Larvik kommune: Kulturskrinet	" 70 000,-		
			182 261,-

Gjenstander:

- Fra Per Dag Nordkvelde: Premiesamling etter Paul Nordkvelde (57 gjenstander).
- Fra Anna Einarsdottir Skaatan: Røykebord m/askebeiger, gulvlampe i smijern, kakefat, spekefjøl, brikke, liten kiste m/innhold, lysestaker, brikke i Hardangersøm, bilde av Hvarnes kirke, klokkestreng, flagg m/stett.
- Fra Ingrid Bergkåsa Guren: Vestfoldbunad fra 1930- tallet.
- Fra Lene Nordrum Rønning : Gammel kaffekvern og vekt fra forretningen til Nora Rimstad.

Historielaget takker alle givere for gavene. Skriftlig takkebrev er sendt givene.

H: KULTURMINNER:

Historielaget har ansvar for i alt 11 kulturminner i tidligere Hedrum kommune. Frivillige fører tilsyn med og holder kuturminnene ved like, sørger for skilting og at det er tilgang for publikum på stedene.

Kristian Røed har det koordinerende ansvar.

I: AVSLUTTENDE MERKNADER:

Vi gikk inn i 2014 med stor optimisme, og når vi nå ser resultatet for året, var det visst grunn til det! Noen mener at vi flyter på en god bølge – og det kan så være – men i det vesentlige skyldes det at vi alle har stått sammen og løftet i flokk.

Historielagets styre takker dere alle for en enestående innsats i året som har gått. Det har nok en gang vært et positivt år, både aktivitetmessig og økonomisk.

Stor aktivitet i 2014 er tilbakelagt. Vi følger intensjonene i vedtektene våre ved å holde i gang gode handverkskurs, kulturvern, utgi bøker og arrangere møter og sammenkomster som tar vare på og formidler historien vår.

Et lag fungerer ikke godt hvis det er statisk og uendret. Vårt historielag er åpent for endringer, samtidig som det tar med seg de gode erfaringene og rutinene fra tidligere.

Hedrum historielag har som før, et godt omdømme både i Larvik kommune og ellers i nærliggende områder, ja, litt frimodig sagt også utover disse grensene.

Vi betyr tydeligvis mye for både enkeltmennesker og i større sammenhenger. Grunnen ligger nok i at vi gjennom mange år har klart å opparbeide et godt miljø, både innad og utad. Når enkeltmennesker føler trivsel og fellesskap, utvikles og løftes det gode miljøet fram. Og når miljøet er godt, smitter det gjerne over og formidles til alle som besøker bygdetunet. Når vi i dag takker alle som gir sine bidrag, sender vi også takkens tanker bakover til dem som la grunnlaget og gjorde det mulig å utvikle bygdetunet til det det er blitt!

Dessuten bør de som holder bygdetunet i så god stand både ute og inne, få sin vefortjente honnør. Tunet ligger som en perle i bygda, og vi er alle med god grunn stolte av det – også de som bor i bygda, men ikke er medlemmer!

Vi inviterer og oppfordrer alle til å ta del i fortsettelsen av det gode arbeidet. La oss gå videre og utvikle oss! La oss gjøre det i det samarbeidets ånd som alltid har preget Hedrum historielag!

Hedrum bygdetun, 12. februar 2015

_____
Kristian Røed

_____
Åsta Herland

_____
Ragnhild Tidemansen

_____
Solveig Hvaal Støvland

_____
Per Dag Nordkvelde

_____
Hans S. Gjone

_____
Egil Hem